

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
سال سوم آموزش متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات	نمره		
۱	بیتی که هر دو مصراع آن قافیه داشته باشد نامیده می شود .	۰/۲۵		
۲	کدام اثر از نظر محتوا، مانند شاهنامه فردوسی است ؟ الف) منطق الطیر ب) بوستان پ) خسرو شیرین نظامی ت) اسکندر نامه	۰/۲۵		
۳	دو بیتی را در فارسی..... هم می نامند.	۰/۲۵		
۴	در قالب ترجیع بند به هر غزل یک «خانه» و به بیت تکراری می گویند.	۰/۲۵		
۵	در بیت «ایام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد ساقی به دور باده ی گلگون شتاب کن» الف) «مشبه به» کدام واژه است؟ ب) «وجه شبه» را بنویسید.	۰/۵		
۶	در بیت زیر «تشبیه بلیغ» را بیابید و نوع آن را مشخص کنید. « عمر برف است و آفتاب تموز اندکی ماند و خواجه غره هنوز »	۰/۵		
۷	با توجه به بیت « تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من هیچ کس می نپسندم که به جای تو بود » الف) استعاره را بیابید. ب) نوع آن را مشخص کنید. پ) مفهوم آن را بنویسید.	۰/۷۵		
۸	کدام یک از استعاره‌های به کار رفته در نمونه‌های زیر «مصرّحه» و کدام یک «مکنیه» است؟ الف) قضا چون ز گردون فرو هشت پر همه زیرکان کور گردند و کر ب) آینه ات دانی چرا غماز نیست زان که زنگار از رخس ممتاز نیست	۰/۵		
۹	استعاره مکنیه را در بیت زیر مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. « پیشانی عفو تو را پر چین نسازد جرم ما آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثالها »	۰/۵		
	« ادامه سؤالات در صفحه دوم »			

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		تعداد صفحات: ۴	
سال سوم آموزش متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۱۱	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات				
۱۰	در بیت زیر، کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ « چو آشامیدم این پیمان را پاک در افتادم ز مستی بر سر خاک »				
۱۱	در بیت «گر نبندی زین سخن تو حلق را آتشی آید بسوزد خلق را» الف) واژه مشخص شده مجاز از چیست؟ ب) علاقه آن را بنویسید..				
۱۲	مفهوم کنایی قسمت مشخص شده در بیت زیر را بنویسید. « دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد »				
۱۳	در بیت «شاه شمشاد قدان، خسرو شیرین دهنان که به مژگان شکند قلب همه صف شکنان» الف) کدام صامت بیش از بقیه تکرار شده است؟ ب) این تکرار چه آرایه ای را به وجود آورده است؟				
۱۴	در هر یک از ابیات زیر کدام واژه آرایه تکرار را ایجاد کرده است؟ الف) گر برود جان ما در طلب وصل دوست حیف نباشد که دوست، دوست تر از جان ماست ب) در پناه لطف حق باید گریخت کاو هزاران لطف بر ارواح ریخت				
۱۵	در عبارات زیر «سجع»ها را بیابید و «نوع» هر سجع را بنویسید. الف) هر که با بدان نشیند، نیکی نبیند. ب) هر چه در دل فرو آید، در دیده نکو نماید.				
۱۶	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام یک از نمونه های زیر آرایه موازنه و در کدام آرایه ترصیع به کار رفته است؟ الف) هم خطواتش متقارب به هم هم حرکاتش متناسب به هم ب) چرخ ار چه رفیع خاک پایت عقل ار چه بزرگ طفل راهت				
۱۷	در هر یک از ابیات زیر جناس ها را بیابید و نوع هریک را مشخص کنید. الف) پسر را نشانندند پیران ده ب) بیا که قصر امل سخت سست بنیاد است پ) نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد ت) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند که مهتر بر او نیست مهرش بده بیار باده که بنیاد عمر بر باد است بختم ار یار شود، رختم از این جا ببرد نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند				
«ادامه سؤالات در صفحه سوم»					

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		تعداد صفحه: ۴	
سال سوم آموزش متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۱۱	
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸	
ردیف		سؤالات		نمره	
۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. «اگر تو فارغی از حال دوستان یارا فراغت از تو میسر نمی شود ما را» الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟ (ب) در علم بدیع، استفاده از واژگان هم ریشه را چه می نامند؟ پ) صامت های مشترک آن را بنویسید.	۱			
۱۹	در بیت زیر، آرایه مراعات نظیر را مشخص کنید. (ذکر دو مورد کافی است) «هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو باید که سپر باشد، پیش همه پیکان ها»	۰/۵			
۲۰	دانشته تاریخی خود را درباره بیت زیر بنویسید. این کاربرد چه آرایه ای را پدید می آورد؟ «جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او آن نور روی موسی عمرانم آرزوست»	۰/۷۵			
۲۱	در شعرهای زیر، آرایه تضمین شده را تعیین کنید. الف) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی / «رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن» ب) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت شیوه جنات تجری تحتها الأنهار داشت	۱			
۲۲	در عبارت زیر آرایه تضاد را بیابید. «نه کمال حسن باشد ترشی و روی شیرین همه بد مکن که مردم همه نیک خواه داری»	۰/۵			
۲۳	در بیت زیر، آرایه تناقض را بیابید و دلیل خود را توضیح دهید. «می خورم جام غمی، هر دم به شادی رخت خرم آن کس کو بدین غم شادمانی می کند»	۰/۷۵			
۲۴	در بیت: «از صدای سخن عشق ندیدم خوش تر یادگاری که در این گنبد دوار بماند» الف) آرایه حس آمیزی را بیابید. ب) آمیختن کدام حس ها، سبب ایجاد این آرایه ادبی شده است؟	۰/۷۵			
۲۵	در بیت «ای دمت عیسی، دم از دوری مزن من غلام آن که دوراندیش نیست» الف) در کدام واژه آرایه ایهام به کار رفته است؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید.	۰/۷۵			
	«ادامه سؤالات در صفحه چهارم»				

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴				
سال سوم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه				
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						
نمره							
۲۶	<p>با توجه به بیت « خانه زندان است و تنهایی ضلال هر که چون سعدی، گلستانیش نیست »</p> <p>الف) در کدام واژه ایهام تناسب به کار رفته است؟</p> <p>ب) واژه مورد نظر با کدام کلمه تناسب برقرار کرده است؟</p>						
۲۷	<p>در هر یک از ابیات گروه « الف » کدام آرایه ادبی گروه « ب » به کار رفته است؟ (توجه: در گروه « ب » یک مورد اضافی است.)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>(۱) چو گل گر خرده‌ای داری خدا را صرف عشرت کن که قارون را غلظها داد سودای زر اندوزی</p> <p>(۲) مشنو ای دوست که غیر از تو مرا یاری هست یا شب و روز به جز فکر توام کاری هست</p> <p>(۳) آن نه زلف است و بناگوش که روز است و شب است و آن نه بالای صنوبر که درخت رطب است</p> </td> <td> <p>تضمین</p> <p>اغراق</p> <p>لفّ و نشر</p> <p>تلمیح</p> </td> </tr> </tbody> </table>			گروه الف	گروه ب	<p>(۱) چو گل گر خرده‌ای داری خدا را صرف عشرت کن که قارون را غلظها داد سودای زر اندوزی</p> <p>(۲) مشنو ای دوست که غیر از تو مرا یاری هست یا شب و روز به جز فکر توام کاری هست</p> <p>(۳) آن نه زلف است و بناگوش که روز است و شب است و آن نه بالای صنوبر که درخت رطب است</p>	<p>تضمین</p> <p>اغراق</p> <p>لفّ و نشر</p> <p>تلمیح</p>
گروه الف	گروه ب						
<p>(۱) چو گل گر خرده‌ای داری خدا را صرف عشرت کن که قارون را غلظها داد سودای زر اندوزی</p> <p>(۲) مشنو ای دوست که غیر از تو مرا یاری هست یا شب و روز به جز فکر توام کاری هست</p> <p>(۳) آن نه زلف است و بناگوش که روز است و شب است و آن نه بالای صنوبر که درخت رطب است</p>	<p>تضمین</p> <p>اغراق</p> <p>لفّ و نشر</p> <p>تلمیح</p>						
۲۸	<p>در بیت « ای شاهد افلاکی، در مستی و در پاکی من چشم تو را مانم، تو اشک مرا مانی »</p> <p>الف) نوع لَفّ و نشر به کار رفته را بنویسید.</p> <p>ب) لَفّ دوم را بیابید.</p>						
۲۹	<p>با توجه به بیت « رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار گریه اش بر سمن و سنبل و نسرين آمد »</p> <p>الف) با توجه به بیت، شاعر چه دلیلی را برای « بارش باران » بیان می کند؟</p> <p>ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟</p>						
۳۰	<p>در بیت زیر، شاعر « بی کینه بودن خود » را در چه می داند؟</p> <p>« دلم خانه ی مهر یار است و بس از آن می نگنجد در آن کین کس »</p>						
۲۰	<p>جمع نمرات « پیروز و سربلند باشید »</p>						